

EDITORIAL

DESPRE LIBERTATEA DE EXPRIMARE ȘI LIMITELE ACESTEIA ÎN LUMEA DE ASTĂZI

Istoria relațiilor intrastatale și interstatale și istoria relațiilor interumane ne oferă exemplul a nenumărate situații care au generat crize și conflicte cu forme specifice de manifestare, în funcție de intensitatea cu care s-au propagat, de tipul actorilor implicați, de natura obiectului aflat în dispută, de scopul urmărit și, nu în ultimă instanță, de consecințele pe care le-au generat. Evoluția societății a condus la creșterea complexității sistemului de relații dintre diferitele entități sociale și la globalizarea riscurilor și amenințărilor la adresa stabilității regionale și a celei globale.

La scară planetară, lumea contemporană, în ansamblul ei, se află într-un proces de absență a gândirii novatoare, toți încercând să-i învețe pe toți. În vâltoarea lumii actuale, politicienii, diplomații și militarii încearcă să facă același lucru: să schimbe modul de a gândi al oamenilor. Și politicienii, și diplomații, și militarii se confruntă cu aceleași probleme: nu știu nici ce se află în mintea oamenilor, nici cum aceștia vor reacționa atunci când încerci să le schimbi punctele de vedere, concepțiile, tradițiile, obiceiurile și să-i aduci într-o matrice identitară străină de cultura lor.

Ideea acestui editorial a pornit de la mai multe evenimente petrecute în ultima perioadă, care au avut, fiecare în parte, în funcție de nivelul de manifestare, un puternic impact global, național sau chiar sectorial, generând schimbări de comportament, atitudine sau chiar un alt tip de viziune în abordarea rezolvării unor situații problematice.

Aceste evenimente, pe care cu bună știință nu le-am enumerat, au generat o întrebare care este rostită de majoritatea oamenilor ale căror credințe și valori nu le permit să aducă atingere semenilor de care sunt înconjurați: **Putem scrie orice și fără limite de niciun fel?**

Astfel, căutând anumite răspunsuri, dar fără a aborda planul filosofic al problematicei, am apelat mai mult la pragmatismul dat de reglementările internaționale și naționale cu referire strictă la acest domeniu și am ajuns la Convenția pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, cunoscută și sub denumirea de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un catalog al drepturilor fundamentale elaborat de Consiliul Europei în 1950, care are ca izvor Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948.

În articolul 10 din această Convenție se prevede explicit care sunt limitele libertății de exprimare, în sensul că *„orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”*.

În țara noastră, libertatea de exprimare este garantată prin Constituție. Articolul 30 al Constituției României proclamă că: *„Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile”*.

Dar libertatea de exprimare nu poate fi privită în abstract. Dreptul în sine nu este unul care să opereze la infinit ci, conform principiului **„libertatea ta se oprește acolo unde începe a mea”**, are anumite limite. Pe acestea le găsim tot în textul Constituției: *„Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”*. Pe de altă parte *„sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri”*.

Până la urmă, exercitarea anumitor drepturi fără a-ți vătăma semenul nu reprezintă decât o chestiune de educație, de înțelegere și de acceptare a lumii care te înconjoară.

Colonel lector univ.dr. Alexandru STOICA